

Michal Morawetz, „Jádro mého filozofického názoru“. Romantická naturfilozofie Jiřího Františka z Buquoy. Bakalářská práce, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2011, 72 stran.

Posudek oponenta

V současné české historiografii je patrný badatelský směr zaměřený na výzkum dějin šlechty v českých zemích a ocenění její politické, hospodářské, intelektuální a vůbec kulturní role ve společnosti. Sama specifika tématu přirozeně nabízí a určuje zařazení této látky minimálně do středoevropských souvislostí. Z hlediska vzdělanosti a kulturních vlivů a inspirací nutno mluvit přímo o evropském kontextu.

Autor bakalářské práce si vybral zajímavou postavu šlechtického intelektuála Jiřího Františka Buquoye a pokusil se vyložit „jádro jeho filozofického názoru“. Prostudoval část rodinného archivu Buquoyů ve Státním oblastním archivu v Třeboni a využil i řadu vydaných pramenů. Seznam použité literatury je vzhledem k bakalářské práci impozantní. Autor často pracuje s prameny a literaturou v němčině i jiných jazycích.

Spis má promyšlenou kompozici a strukturu, vnitřní logiku a působí uceleným dojmem. V úvodní části výkladu autor pojednává o současném stavu bádání a literatuře k tématu, rovněž podává i obraz Jiřího Františka Buquoye v historiografii. Provádí kritiku svého hlavního pramene a klade si výchozí otázky. Poté čtenáře uvádí do filozofických úvah ve vztahu k přírodě na přelomu 18. a 19. století a předkládá Buquoyův životopis s důrazem na výchovu a vzdělání a především jeho vědecké zájmy. Dílo vrcholí výkladem Buquoyovy filozofie přírody či přírodní filozofie v závěrečné čtvrté kapitole. Autor zevrubně líčí jeho názory na vztah člověka k přírodě, Bohu, osudu, jeho úvahy o svobodě, mravnosti atd. Celé ono „intelektuální vybouření“, tedy rozkoš z filozofování, jak to sám aristokrat nazval.

Autor spisu ovládá zásady historikovy vědecké práce na velmi dobré úrovni. Dílo má adekvátní, přesně zpracovaný poznámkový aparát, seznam pramenů a literatury i několik pěkně provedených příloh. Mezi nimi i německy psanou rukopisnou ukázkou z hlavního pramene „Jádra Buquoyova filozofického názoru“ (Kern meiner philosophischen Grundansicht; kolem roku 1825).

Bakalářská práce představuje cenný příspěvek k poznání základních filozofických principů Jiřího Františka Buquoye. Myšlenkový svět šlechtice je vyložen především v kontextu německého filozofického myšlení a literatury a odpovídá současným trendům při studiu intelektuálních, resp. kulturních dějin, v tomto případě v době osvícenství a zejména romantismu. Autor vytvořil plastický obraz muže mnohostranných vědeckých zájmů, který žil ve velmi dynamické době, vlastně na přelomu kulturních epoch. Buquoyův portrét je napsán s opravdovým zaujetím a s velkým porozuměním pro tuto jistě složitou osobnost. Pokračování ve studiu tohoto tématu přinese jistě mnohé nové poznatky a obohatí naše poznání role šlechty v době národního obrození.

Bakalářskou práci Michala Morawetze hodnotím známkou výborně.

České Budějovice 15. 6. 2011

doc. PhDr. Josef Blüml, CSc.